

Handläggare
Magnus Lindqvist
Telefon: 08-50828937**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-04-23 p. 20

Handbok om gröna lösningar för en god ljudmiljö

redovisning av uppdrag i 2018 års budget

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna redovisningen.

Anna Hadenius
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har, i samverkan med övriga berörda förvaltningar, tagit fram en handbok om gröna lösningar för en bättre ljudmiljö. Syftet är att beskriva effekter och ge konkreta rekommendationer för hur gröna lösningar kan utformas för att begränsa buller samtidigt som det stärker andra ekosystemtjänster i staden.

Ärendets beredning

I budget för 2018 fick berörda nämnder i uppdrag att utreda hur växtlighet kan bidra till minskat buller. Uppdraget formulerades i budgeten för exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden enligt följande:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden och trafiknämnden utreda hur växtbeksidda bullerskydd kan användas för att minska buller i anslutning till vägar.

I ett inledande skede bjöds även representanter från stadsbyggnadskontoret med i arbetet. Stadens bullerskyddsgrupp, där de fyra kontoren ingår, har haft ett huvudansvar för genomförandet. Inledningsvis deltog även en praktikant vid exploateringskontoret och som konsultstöd har ÅF medverkat. En styrgrupp med representanter från de fyra kontoren har varit knuten till arbetet. Parallellt med att ärendet tas upp i miljö- och hälsoskyddsnämnden så anmäls det på motsvarande sätt eller informeras till de andra berörda nämnderna.

Förvaltningarna har valt att tolka uppdraget brett och beskriver ett flertal olika gröna lösningar och dess möjligheter att bidra till en bättre ljudmiljö. Resultatet presenteras i form av en handbok med syfte att beskriva effekter och ge konkreta rekommendationer för hur gröna lösningar bör utformas för att begränsa buller och samtidigt stärka ekosystemtjänster i staden.

Bakgrund

Det finns en utbredd missuppfattning om att grönska har en begränsad effekt för att dämpa buller. Det hänger samman med att en planterad häck eller trädridå inte är en effektiv lösning för att skärma ljud. Men grönskan sprider ut ljudet, kan bl.a. bidra till att vinden inte transporterar ljudet vidare och ger förutsättningar till positiva ljud från lövbrus och fåglar. Substratet, i form av mjuk mark, dämpar ljudets utbredning och kan även ge absorberande effekt om gröna lösningar appliceras på fasader, tak eller exempelvis i spårvagnsspår.

Den mest omfattande studien av grönska och dess möjligheter att begränsa ljud gjordes inom det EU-finansierade projektet HOSANNA (2009-2013) som staden medverkade i. Flera av resultaten från det projektet har utnyttjats i handboken och anpassats för stockholmsförhållanden. Även Boverket har uppmärksammat frågan i deras arbete med vägledning om ekosystemtjänster och genom en film om Goda ljudmiljöer och akustisk design, <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planering-av-mark-och-vatten/information-om-buller-och-goda-ljudmiljoer/buller-i-planeringen/god-ljudmiljo-och-akustisk-design/>

Andra exempel där frågan tidigare berörts är inom det VINNOVA-finansierade projektet C/O City samt ett arbete benämnt Stadens ljud, ett samarbete mellan Stockholm och tre andra storstäder.

Det har dock saknats en samlad och användarvänlig beskrivning där huvudfokus är inriktat mot gröna lösningar och dess potential för att åstadkomma förbättrad ljudmiljö.

Handboken

Arbetsgruppen har valt att redovisa uppdraget i form av en handbok indelad i tre avsnitt. Den första delen är en vägledning som beskriver hur gröna lösningar fungerar och kan optimeras för bullerdämpning, hur man kan arbeta med det i planeringsprocessen och vad man bör tänka på rörande exempelvis drift och underhåll. Handbokens andra del består av en verktygslåda för gröna bullerlösningar inom nio områden. Områdena som beskrivs är:

- Markbearbetning
- Gröna spår
- Låga gröna skärmar
- Gröna skärmar
- Gröna vallar
- Mer grönska i befintlig miljö
- Gröna fasader
- Gröna tak
- Gröna bostadsgårdar

Slutligen består den tredje delen av exempel på genomförda lösningar i Stockholm, men även i andra delar av landet och internationellt.

Handboken är rikligt illustrerad med ett flertal referenser för att möjliggöra intresserade att ytterligare fördjupa kunskaperna.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Gröna lösningar och etablering av ekosystemtjänster för att bidra till ökad biologisk mångfald, luftkvalitet, dagvattenhantering, rekreation osv. är en högaktuell fråga idag. Även bullerproblematiken har fått ökad uppmärksamhet både inom bostadsbyggandet, de åtgärdsprogram som tas fram genom EU-direktivet om omgivningsbuller och förra höstens publicering av riktvärden från WHO. En handbok som kombinerar ekosystemtjänster och bättre ljudkvalitet genom gröna lösningar bedöms fylla en viktig funktion och bli användbar i många olika sammanhang.

Information om handboken görs under april även till trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Handboken kommer att tillgängliggöras på stadens hemsida samt tryckas upp i en begränsad upplaga. Flera tidskrifter har visat intresse för artiklar och spridning planeras även via konferenser och arrangemang både inom och utanför staden. Även riktad information till handläggare inom de olika kontoren planeras.

Förvaltningens förhoppning är att handbokens innehåll kommer till nytta i många sammanhang och bidrar till att Stockholm blir en ännu mer hållbar och attraktiv stad.

Bilagor

1. Gröna lösningar för en bättre ljudmiljö